

GARY THOMAS: POSVÁTNE STEZKY

1) NATURALISTICKÝ KŘEŠŤAN

Naturalisté se raději modlí někde u řeky než v budově, ať už jde o budovu střídmou nebo honosnou. Knihy s sebou raději neberou, teologicky odborné kázání jim nic moc neříká. Naturalisté budou nejraději, když mohou chodit lesem, po horách nebo loukách a přemýšlet o tom, jak se Bůh zjevuje v přírodě. Jsou přesvědčeni, že příroda hlasitě volá: „Bůh existuje!“ Z Bible k nim nejvíce promlouvají Kristova podobenství a Žalmy.

Slabá místa:

- individualismus – mají tendenci svůj náboženský život prožívat sami. Musí si dát pozor, aby jim příroda nesloužila jako záminka uniknout před povinnostmi křesťanského života. Jsou jedněmi z těch, kterým Pavel říká: „Neopouštějte společná shromáždění.“
- duchovní klam – někdy myšlenky, které načerpají v přírodě, považují za stejně věroučené, jako biblické verše. Zapomínají, že svou zkušenost z přírody musí poměřovat Biblií.
- modlářský vztah k přírodě

2) SMYSLOVÝ KŘEŠŤAN

Smysloví lidé se touží ponořit do Boží velebnosti, krásy a nádhery. Zvláště je přitahuje liturgie, majestátnost a velkolepost. Tito křesťané chtějí být při uctívání naplnění pohledy, zvuky a vůněmi, které na ně silně působí. Jejich srdce stoupá vzhůru, pokud slyší klasickou hudbu, formální řeč. Zatímco jiné křesťany by takovýto útok na smysly rozptyloval nebo i rozčiloval, oni se z něj radují. Velmi je oslovují např. skladby Mozarta, Beethovena aj.

Slabá místa:

- uctívání, jemuž schází opravdovost – příklad: v jednom městě se konala serie křesťanských koncertů, kde vystupovali špičkoví křesťanští umělci. Na závěr zazněla výzva k obrácení a dopředu přišla řada lidí. Jedna žena několik dní poté přišla za kazatelem a řekla: „Ta hudba mě prostě dostala do nálady. Nemyslela jsem to vážně.“
- smysly nás můžou klamat a podvádět – smysly může zneužít i satan. Opět jde o to nespolehat se na unešení se svými zážitky, ale poměřovat vše důsledně Biblií
- modlářský vztah ke kráse – smyslový křesťan může chodit do sboru nebo kostela proto, že je mu tam dobře a líbí se mu to tam, bez toho, aniž by byl zasažen Božím slovem
- uctívání uctívání a ne Boha – riziko záměny smyslové stimulace a skutečné rozhodnutí vůle a rozumu pro Boha

3) TRADICIONALISTÉ

Pro tradicionalisty je důležité to, co se někdy nazývá historická dimenze víry – to je obřady, symboly, svatost a oběť. Víra těchto křesťanů směřuje k ukázněnosti. Některým jiným křesťanům se zdá, že tradicionalisté jsou zákonití a příliš lpí na zachovávání obřadů nebo určitého vnějšího chování. Tradicionalista chodí obvykle pravidelně do kostela, platí poctivě desátky, dodržuje důsledně sobotu tak dále. Řád věcí je pro tradicionalisty nezbytný. Tichá, nestrukturovaná modlitba, hlasitá hudba nebo nadšené jásání jim nic neříká.

Slabá místa:

- bohoslužba bez Boha – tradicionalisté mohou jen mechanicky opakovat určité obřady, aniž by měli skutečný vztah s Bohem. Někdy zapomínají, že svaté není náboženství, ale Bůh. Něco podobného udělali Izraelci a Bůh jim musel připomenout: Nenávidím všechny vaše svátky, zavrhl jsem je, ani vystát nemohu vaše slavnostní shromáždění.
- odsuzování druhých, kteří si na tradice a „klasické zásady“ nepotrpí
- mechanické opakování
- zbožštění rituálů

4) ASKETICI

Asketici uctívají Boha skrze prostotu a samotu. Nežádají nic víc, než aby mohli být na modlitbách sami. Typickým příkladem je člověk, který se ráno zavře na hodinu do pokoje, čte si Bibli a nepřeje si být rušen. Pryč s liturgií a lomozem vnějšího světa. Hlasitá hudba, pestré dekorace nebo obrazy jsou jim spíš na obtíž. Asketici vedou bytostně niternou existenci. Zdá se, že jsou od ostatních oddělení, i když jsou součástí nějaké skupiny. Často jsou introspektivní – zkoumají sami sebe. V prostředí, které jim neumožňuje „naslouchat tichu“ se necítí dobře. Není jim cizí půst nebo noční stráž.

Slabá místa:

- přílišný důraz na osobní zbožnost – touha po samotě může být problematická. Je nutno vyvážit potřebu být sám s Bohem a jít k druhým.
- samomučednictví, snaha získat Boží přízeň svými zásluhami, velikostí toho, jak se „obětují“

5) AKTIVISTÉ

Aktivisté slouží Bohu, který je spravedlivý. Jejich oblíbeným příběhem je, jak Ježíš vyčistil chrám, nebo příběhy o Eliášovi. Uctívání chápou jako boj proti zlu a volání hříšníků k pokání. Církev je pro tyto křesťany místem, kde mohou znovu nabít baterie, aby se vrátili do světa a znovu vedli válku proti bezpráví. Aktivisté se hojně angažují v otázkách sociálních či při šíření evangelia. Jejich interakce s jinými – třeba i konfliktní – jim dodává víc životní síly než samota nebo malá skupinka křesťanů.

Slabá místa:

- Odsuzování – těch, kteří nedokáží „uzemnit ostatní“, kteří toho nedělají tolik, co oni
- Elitářství, pýcha – nad tím, co dokázali
- Nedostatek důrazu na osobní svatost – zabývají se tak moc vyndáváním třísek z očí jiných, že nevidí trám ve svém oku
- Nedostatek schopnosti vcítit se, vnucování své pravdy ostatním

6) PEČUJÍCÍ KŘEŠŤANÉ

Pečující křesťané slouží Bohu tím, že slouží jiným. Spatřují Krista v chudých a nuzných a jejich víra roste, když jsou v kontaktu s takovými lidmi. Mají potřebu pro ně něco udělat, uvařit oběd, sehnat nějaké oblečení, přispět do sbírky. Někdy se jim zdá, že ostatní křesťané, kteří se zabývají svou duchovností, spiritualitou, se chovají tak trochu sobecky. Zatímco péče o druhé mnohé ostatní unavuje, je naopak naplňuje a dodává jim novou energii.

Slabá místa:

- Odsuzování – těch, kteří nedělají tolik dobrých skutků jako oni
- Služba sobě samému skrze službu druhým – někteří lidé s nízký sebevědomím pociťují potřebu sloužit druhým, aby tak dodali smysl své vlastní existenci. „Milují“ druhé, aby na oplátku milovali oni je. Pravá služba však má vycházet z lásky k Bohu a starosti o druhé.
- Příliš zúžený pohled na věci – v tomto se doplňují dobře s aktivisty. Pečující křesťan vyřeší následek, aktivista příčinu.
- Zanedbávání nejbližších – ve své horlivosti mohou zapomínat pečovat o rodinu, potřebné v církvi

7) ENTUAZIASTIČNÍ KŘEŠŤANÉ

Duchovním smyslem entuaziastů je vzrušující uctívání. Zatímco smyslový křesťan touží být obklopen krásou a vznešeností, entuaziasty inspiruje radostná oslava. Jsou jakými Božími roztleskávači. Často touží po tom, aby mohli vykřikovat „Amen“, tleskat a nebo nadšeně tančit. Není-li zasaženo jejich srdce a nezakoušejí-li Boží moc, pak jim něco schází. Jim nestačí vědět o určitých pojmech, musí je zakusit, pocítit.

Slabá místa:

- Vyhledávání zážitků pro zážitky samé, prožívání nadšení jako droga
- Nezávislost – někdy se řídí víc svými pocity než autoritou Písma
- Vykládání si neadekvátních věcí jako Božích znamení, zaměňování hlasu svého nitra za Boží hlas
- Ztotožňování dobrých pocitů se správným uctíváním
- Snadná ovlivnitelnost pocity a atmosférou

8) KOMTEMPLATIVNÍ KŘEŠŤANÉ

Kontemplativní křesťané hovoří o Bohu jako o svém milém. Jejich pojetí Boha je dobře popisují biblické obrazy Boha a Syna nebo Ženicha a Nevěsty. K jejich oblíbeným místům v Bibli patří Píseň Šalamounova (Píseň písní), Žalm 63 anebo postava Marie z Betánie. Mluví o zamilovanosti do Boha. Tito křesťané více usilují o to, aby Boha milovali tou nejčistší a nejhlubší láskou, jakou si lze představit.

Slabá místa:

- Ztráta rovnováhy – kontemplativní křesťané někdy dělají tu chybu, že skutečnost rozdělují na oblast světskou a duchovní, přičemž tu světskou zanedbávají. Mají dojem, že jim láska k Bohu brání radovat se z obecnství s jinými lidmi nebo z něčeho, co Bůh stvořil.

- Zapomínání na ctnost, sebekázeň a sebekontrolu
- Závislost na duchovních zážitcích, pocitech vnitřního pohnutí
- Pohlcení vlastního já
- Používání metod východních náboženství, mystiky, která má kořeny ve spiritismu

9 – INTELEKTUÁLNÍ KŘESŤAN

Intelektuální křesťané mohou být skeptičtí i horlivý věřící, plaší, samotářští, mohou intelektuální konfrontaci vyhledávat nebo se ji vyhýbat. Společné jim je, že víru potřebují pochopit, ne ji zakoušet. Mají pocit, že Bohu jsou nejbližší, když pochopí něco nového z Bible, nebo si přečtou něco o novém archeologickém objevu, který potvrzuje nějaký biblický příběh. Vyznají se v křesťanských pojmech a rádi diskutují o křesťanském učení.

Slabá místa:

- záliba ve sporech
- upřednostňování vědění před jednáním a osobním vztahem s Bohem
- pýcha
- škodlivé, destruktivní poučování

Vytvořeno pro vnitřní potřebu Křesťanského společenství Mozaika Hradec Králové
www.mozaika.hk